

TUL pomáhá obnovit poutní cestu k ikonické japonské svatyni

23.5.2025 - Adam Pluhař | Technická univerzita v Liberci

Podle šintoistické tradice se hlavní svatyně od základů přestavuje každých dvacet let (už od roku 690) a právě letos obnova svatyně v Ise začíná. V pořadí 63. přestavba svatyně poběží podle přesných plánů za využití tradiční technologie a potrvá osm let. Stranou zájmu ale dosud zůstávala stará poutní cesta Ise Kaido spojující nejposvátnější japonské šintoistické svatyně Ise-Jingu Naiku a Ise-Jingu Geku, jejíž okolí už řadu desetiletí chátrá. Právě na zvelebení této části se zaměří projekt ISE FENIX.

„Přes tisíc let proudily po cestě miliony lidí a v současnosti navštíví svatyně v Ise osm milionů poutníků ročně. Dnes už ale lidé jezdí po obchvatu autobusy nebo auty a okolí cesty a centrum města je stranou zájmu. Je vlastně s podivem, jak mohla cesta a okolí tak rychle upadnout. Nejen, že je prázdná a okolí zanedbané, ale také si tam lidé nemají kde odpočinout nebo se občerstvit. To bychom rádi změnili a chceme k tomu využít energie, která začíná v Ise proudit spolu se zahájením obnovy chrámu,“ říká iniciátorka projektu ISE Fénix a zároveň obdivovatelka a znalkyně japonské kultury, architektka Zdeňka Němcová Zedníčková.

A první krok už v Ise učinila. Startem k obnově poutní cesty byl Mezinárodní workshop urbanistického plánování, který měl především oslovit a „rozpohybovat“ místní obyvatele i politiky nebo úředníky. Na pořádání workshopu se s docentkou Zedníčkovou podílela i Jana Bernartová z Akademie výtvarných umění v Praze a workshop podpořilo České Centrum v Tokiu. Na návrzích revitalizace veřejného prostranství workshopu pracovali studenti Fakulty umění a architektury TUL, studenti pražské AVU, Meijo University Nagoya Japan, Warsaw University of Technology Poland a Universidad Nacional Pedro Henríquez Ureña (UNPHU) Santo Domingo, Dominican Republic.

Urbanistické dílny přinesly nejen vize, architektonické návrhy a řešení veřejných prostranství, ale především uchopily téma a rozproudily diskuse napříč místní komunitou, vedením města a podnikateli. *„Chtěli jsme aktivizovat komunitní život, aby místní začali přemýšlet i o obnově okolí poutní cesty, a to se nám podařilo. Zapojilo se hodně místních lidí, na hodnocení závěrečných prací bylo mnoho lidí z místní radnice,“* líčí průběh workshopu docentka Zedníčková.

Docentka Zedníčková je urbanistkou, jež se roky zabývá strategickým plánováním metodou „future scenario planning“. Nyní stojí v čele výzkumného urbanistického projektu podpořeného Technologickou agenturou ČR „Kreativní software/digitální neuronová síť "Virtuální futuroložka A°D°A" vyvíjeného na Fakultě mechatroniky, informatiky a mezioborových studií TUL. V rámci projektu tým programátorů, urbanistických futurologů, teoretiků architektury, a umělců vyvíjí specializovaného chatbota – multiagentní systém, který usnadní práci nejen na architektonicko-urbanistických a uměleckých projektech. Průvodce dokáže odborně mezioborově komunikovat a tím zpřesňovat i zefektivňovat tvorbu urbanistů, architektů nebo umělců.

Virtuální futuroložka A°D°A kombinuje možnosti AI (LLM – velké jazykové modely) a futurologické metody plánování scénářů s urbanistickým strukturálním plánováním. Na jeho vývoji se podílí Technická univerzita v Liberci, Akademie výtvarných umění v Praze a VUT Brno. A betaverzi softwaru Virtuální futuroložka A°D°A využívali i mladí urbanisté během pětidenního workshopu.

Zaměřili se na dvě lokality – cestu, jež spojuje dvě šintoistické svatyně a stezku podél řeky, jež vede do někdejšího říčního přístavu a doků Kawasaki Town, dříve přezdívaného „Ise's kitchen“. Studenti

během workshopu pracovali ve čtyřech týmech. Na začátku s betaverzí softwaru Virtuální futuroložka A°D°A konzultovali strategii, jak k projektu přistupovat, pak v rámci urbanistického mapování vybírali místa určená k transformaci, jež mají potenciál na obnovu. Nakonec každý student vypracoval s využitím AI vizualizačních nástrojů vlastní návrh revitalizace.

„Byly to drobné zásahy. Například úprava okolí řeky, navrácení zeleně, vytvoření odpočinkových míst nebo městského mobiliáře nebo prvků pro orientaci. Nechtěli jsme měnit urbanismus města, šlo o městskou akupunkturu, která má potenciál ‚vyléčit‘ část města a pak se rozšířit i jinde. Důležité ale je, že jsme aktivizovali místní obyvatele, kteří se začali o toto místo zajímat a na obnově začnou sami pracovat. Myšlenka se uchytila a začne růst a košatět,“ nastínila docentka Zedníčková.

Představitelé místní samosprávy si vyslechli závěrečné prezentace a dostanou i výsledné návrhy. Workshopy by se měly konat až do roku 2033, tedy po dobu, kdy bude vyrůstat nová svatyně. Už příští rok je v plánu přizvat do architektonických dílen v komunitním centru ISE CREATER's GARAGE i další studenty především japonských univerzit.

<https://tuni.tul.cz/a/tul-pomaha-obnovit-poutni-cestu-k-ikonicke-japonske-svatyni-161296.html>